

Voortgang verkenning bovenregionale samenwerking in de zorg voor jeugd

1. Inleiding

In het PFO van 28 februari 2013 is besloten dat de gemeenten in Zuid- en Midden-Kennemerland, Haarlemmermeer en Amstelland samen gaan verkennen op welke onderdelen en op welke wijze samen gewerkt kan worden in de zorg voor jeugd. Deze verkenning vindt plaats voor de taken op het terrein van:

- Jeugdbescherming en jeugdreclassering
- Het organiseren van een Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK)
- Crisisdienst
- Gesloten jeugdhulp
- Specialistische zorg aan jeugdigen
- Pleegzorg

Om de verkenning uit te voeren is een brede bovenregionale ambtelijke werkgroep ingesteld vanuit de gemeenten Zuid- en Midden-Kennemerland, Haarlemmermeer en Amstelveen (overige Amstelland gemeenten zijn via mail en collega's aangesloten op proces). Onder de leden zijn taken verdeeld. In de volgende paragraaf volgen beknopt de eerste bevindingen van de verkenningen. Deze bevindingen dienen tevens als input voor de bestuurlijke bijeenkomst over regionale samenwerking sociaal domein breed in de KAM regio, eveneens op 25 april aansluitend op het PFO.

2. Beknopte stand van zaken

Jeugdbescherming en jeugdreclassering (JB en JR)

Er zijn gesprekken gevoerd met Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam en Noord-Holland, met de Raad voor de Kinderbescherming en zorgpartners over de toekomstige invulling van JB en JR. Gezien de aard van de werkzaamheden en essentiële partners in het proces (Raad voor de kinderscherming, politie, OM, rechtbank) lijkt een logische schaal van samenwerking de huidige veiligheidsregio, tevens het werkgebied van het veiligheidshuis. Dit zou een samenwerking tussen Midden- en Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer inhouden.

Dit betekent niet dat er één opdrachtgever en één uitvoerende partij (gecertificeerde instelling) voor JB en JR hoeft te zijn. Wel noodzakelijk zijn afspraken (op hoofdlijnen) over uniforme werkwijze. Vraagstukken die nu beantwoord moeten worden zijn:

- de schaal die minimaal noodzakelijk is om kwalitatief goede jeugdbescherming en jeugdreclassering te kunnen bieden op het moment dat de kinderrechter bepaalt dat dit ingezet moet worden (hoe verhoudt deze zich tot de veiligheidsregio)
- De wenselijkheid om de taak bij één of twee gecertificeerde instellingen te beleggen (BJZ-NH en BJAA of een samenvoeging van deze twee in een nieuwe gecertificeerde instelling)
- De hoofdlijnen van de werkwijze waarover overeenstemming moet zijn

Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Voor het verkennen van de invulling van deze taak is al enige tijd een werkgroep met deelnemers van de gemeenten, Steunpunt Huiselijk Geweld, Advies en Meldpunt Kindermishandeling/Bureau jeugdzorg Noord-Holland en Agglomeratie Amsterdam, de Raad voor de Kinderbescherming en OCK 't Spalier aan de slag. Om het gesprek over de gewenste regionale samenwerking goed te kunnen voeren worden verschillende functionaliteiten van het huidige AMK en SHG onderscheiden waaronder het doen van onderzoek, expertise centrum, geven van informatie en advies en casemanagement. Op basis hiervan wordt een voorstel geformuleerd voor onderdelen die het beste bovenregionaal georganiseerd kunnen worden en onderdelen die het best lokaal/regionaal belegd kunnen worden. Voor de bovenregionale organisatie lijkt het logisch aan te sluiten bij de schaal waarop JB en JR georganiseerd wordt.

Van belang hierbij is dat de huidige centrum gemeente rol die Haarlem vervult voor het huidige Steunpunt Huiselijk Geweld in de nieuwe wetsvoorstellen losgelaten lijkt te worden.

Crisisdienst

Onder deze taak wordt zowel de 24-uurs telefonische bereikbaarheid, de directe inzetbaarheid van mensen vanuit verschillende expertises, consultatiefunctie en de beschikbaarheid van 'crisisbedden' verstaan. Op dit moment zien we dat crisisdiensten vanuit verschillende velden separaat worden aangeboden (o.a. jeugd en opvoedhulp, BJZ, J-GGZ, jeugd en volwassenenzorg, 24-uurs bereikbaarheid maatschappelijk werk). Verkend worden mogelijkheden en noodzaak om crisisdiensten samen te voegen om vervolgens na te gaan welke schaal dan optimaal is voor de verschillende onderdelen. Hierbij is een sterke verbinding met het AMHK noodzakelijk.

Gesloten jeugdzorg (jeugdzorg plus)

Op dit moment is Nederland opgedeeld in vijf zorggebieden van ieder drie provincies. Ieder zorggebied neemt in principe jongeren uit het eigen zorggebied op voor behandeling in de jeugdzorg plus. Jongeren uit Midden- en Zuid-Kennemerland gaan met name naar transferium, jongeren uit Haarlemmermeer en Amstelland met name naar de Koppeling. VWS en VNG zijn momenteel nog in gesprek over de vraag of de jeugdzorg plus (in een overgangperiode) landelijk aangestuurd en bekostigd wordt. Wanneer deze taak wel lokaal bij gemeenten belegd wordt zullen Transferium en de Koppeling de aanbieders voor de regio blijven en zijn vraagstukken die beantwoord moeten worden:

- Op welk schaalniveau en in welke vorm moet gezamenlijk opdrachtgeverschap en (gezamenlijke) bekostiging vormgegeven worden, rekening houdend met gewenste beschikbaarheid (en hiermee eventueel ook financieren van tijdelijke leegstand) en spreiding van de financiële risico over de tijd/gemeenten
- Hoe kunnen (financiële) prikkels ingebouwd worden om van 'bedden' naar preventie te verschuiven.

Specialistische zorg

In gesprek met instellingen in J-GGZ, LVB, Jeugd en Opvoedhulp wordt uitgewerkt welke onderdelen van de huidige 'geïndiceerde zorg' zeer specialistisch zijn en behouden zouden moeten worden binnen de specifieke instellingen, op welke onderdelen verder gaande samenwerking/integratie mogelijk is (multifocale trajecten) en hoe een (nog verdere) verschuiving kan plaatsvinden van residentiële zorg naar ambulante zorg en pleegzorg. Dit vormt de basis voor de volgende stap wat bovenregionaal, regionaal en lokaal aangeboden kan worden. Hierbij staat een zo goed mogelijke aansluiting bij het lokale veld centraal. In de afweging speelt onder andere de schaarheid van het specialisme een rol en de benodigde volumes om een specialisme op kwalitatief goed niveau in stand te kunnen houden. Naast deze afweging speelt natuurlijk ook efficiency (beperking administratielast) en gezamenlijke 'kracht' van een rol.

Pleegzorg

De inzet van pleegzorg in de regio waarin de verkenning plaatsvindt wordt op dit moment georganiseerd en begeleid door twee instellingen Spirit en OCK het Spalier. Bij het maken van afwegingen over de bovenregionale samenwerking moet de relatie van de huidige aanbieders met de actieve pleeggezinnen en de pleeggezinnen in het netwerk actief meegenomen worden. Veel pleegouders hechten belang aan deze continuïteit. Verder moet het (toekomstige) werkgebied groot genoeg zijn om snel goede matches te realiseren. Afgewogen moet worden of het meerwaarde heeft in de toekomst toe te werken naar één pleegzorg organisatie met een werkgebied dat overeenkomt met de regio waarin nu de verkenning plaatsvindt of dat goede samenwerking en vergelijkbaar opdrachtgeverschap voldoet.

3. Vervolgstappen

Op 23 mei aanstaande wordt aan het PFO een voorstel voorgelegd voor de invulling van de bovenregionale samenwerking. Dit wordt gedaan aan de hand van fact- en ideeënsheets waar per taak wordt ingegaan op:

1. Informatie huidige situatie:
 - o De huidige aanbieders
 - o Huidige aanbod
 - o Huidige wijze van financieren
 - o Aantallen per gemeente
 - o Aandachtspunten en kansen
2. Afweging bovenregionale samenwerking:
 - o Toetsing aan criteria voor bovenregionale samenwerking
 - o Gemotiveerd voorstel voor schaalgrootte (mogelijk meerdere alternatieven)
3. Inhoudelijke aanzet voor het vervolg
 - o Aandachtspunten op hoofdlijnen waarop overeenstemming nodig is om samenwerking aan te kunnen gaan

VNG heeft gemeenten verzocht uiterlijk 31 mei aanstaande een vragenlijst op te sturen over de stand van zaken wat betreft de regionale samenwerking jeugd. Deze informatie wordt ook gebruikt door de Transitiecommissie Jeugd en is van belang voor het kabinet. In de decentralisatiebrief van de minister van Binnenlandse Zaken is aangegeven dat het kabinet zich aansluit bij het streven van de VNG om 31 mei inzicht te willen hebben in de samenwerkingsverbanden waarin gemeenten de decentralisaties uit gaan voeren.

De wijze van communiceren richting rijk en VNG over de bovenregionale samenwerking op de drie decentralisaties zal onderwerp van gesprek zijn in de wethouders bijeenkomst aansluitend op het PFO van 25 april aanstaande.

In de notitie van 28 februari zijn onderstaande stappen voor het vervolg benoemd.

25 april 2013	Korte (voortgangs)rapportage	Bespreking/afstemming in portefeuillehoudersoverleg
25 april 2013	Wethouders bijeenkomst regionale samenwerking op de drie decentralisaties in de KAM regio	Informereren en delen in incidentele wethouders bijeenkomst
31 mei 2013	VNG informeren (via vragenlijst) over (boven)regionale samenwerking	Gemeenten
20 juni 2013	Verder (inhoudelijk) uitgewerkt hoofdlijnen voorstel voor bovenregionale samenwerking	Portefeuillehoudersoverleg
26 September 2013	Concept beleidsnotitie voor bovenregionale samenwerking	Portefeuillehoudersoverleg
28 november 2013	Bijgestelde concept beleidsnotie voor bovenregionale samenwerking	Portefeuillehoudersoverleg
December 2013	Vastgestelde concept beleidsnotitie en conceptverordening voor bovenregionale samenwerking.	Colleges/raden

Deze planning wordt gevolgd. Mogelijk is augustus/september echter een versnelling (extra PFO) nodig om te komen tot een door alle B&W en raden vastgesteld beleidsplan eind 2013.